

Консултация за транспонирането на Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета относно авторското право и сродните му права в Цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО

КОНСУЛТАЦИОНЕН ДОКУМЕНТ № 2

Дял III

Глава 1

Произведения и други защитени обекти извън търговско обращение

Чл. 8-11

Глава 2

Мерки за улесняване на колективното лицензиране

Чл. 12

Съдържание:

- А. Информация за консултационния процес*
- Б. Обща информация за Директива (ЕС) 2019/790*
- В. Произведения и други защитени обекти извън търговско обращение*
- Г. Мерки за улесняване на колективното лицензиране*

А. Информация за консултационния процес

Във връзка със задължението на държавите членки на Европейския съюз да транспонират в националните си законодателства Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета относно авторското право и сродните му права в Цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО (Директивата) до 7 юни 2021 година, Министерството на културата публикува поэтапно серия от консултационни документи върху разпоредбите ѝ. Консултационният процес ще продължи до края на месец юли 2020 година и има за цел да идентифицира заинтересованите страни и да им даде възможност да изразят позицията си по въпросите, по които Директивата предоставя на държавите членки гъвкавост при имплементирането ѝ.

Изпращайте Вашите отговори на поставените в консултационен документ въпроси на електронен адрес: dsm.directive@mc.government.bg в срок до 31.07.2020г.

Моля при подаване на отговорите да укажете в какво качество предоставяте същите и дали сте пряко засегнати от обсъжданите разпоредби. В случай че желаете да повдигнете и други въпроси, свързани с разглежданите в конкретния документ проблеми, формулирайте същите в отделен документ.

Б. Обща информация за Директивата

Технологичните постижения промениха начина, по който произведенията се създават и използват. Появиха се нови бизнес модели и нови ползватели на обекти на авторското и сродните му права. Породи се правна несигурност за правноносителите, ползвателите и

потребителите що се отнася до определени начини на използване, включително трансгранично използване на произведения и друго защитено съдържание в цифрова среда.

През септември 2016 г., като част от Стратегията за цифров единен пазар, Европейската комисия представи пакет законодателни предложения в сферата на авторското право. Едно от тези законодателни предложения беше **Директивата относно авторското право в цифровия единен пазар**.

Основната цел на Директивата е да създаде нови правила за авторско право, адаптирани към изискванията на технологичния напредък. Документът обръща особено внимание на цифровото и трансграничното използване на защитено съдържание, като създава задължителни изключения и ограничения от авторското право, отговарящи на изискванията на технологичния напредък. Предвидени са мерки за улесняване на лицензионните практики за разпространението на произведения извън търговско обращение и предлагането на достъп до аудио-визуални произведения в платформи за видео по заявка. Улеснено е и използването на произведения, които са обществено достояние. Не на последно място, Директивата създава ново сродно право на издателите на публикации в пресата и въвежда правила за използването на защитено съдържание от доставчиците на онлайн услуги, които съхраняват и предлагат достъп до качено от потребителите съдържание. Раздел IV, глава 3 от документа гарантира справедливо възнаграждение за авторите и артистите-изпълнители.

В. Дял III, глава 1 – Произведения и други защитени обекти извън търговско обращение

Произведенията извън търговско обращение са произведения, чиито срок на закрила от авторското право не е изтекъл, но не могат да бъдат открити чрез обичайните търговски канали, след като са положени разумни усилия за това. Причините за това може да се дължат на възрастта им, ограниченото им търговско значение или на обстоятелството, че те никога не са били предназначени или използвани за търговски цели.

Институциите за културно наследство (ИКН) (чл. 2, параграф 3 във връзка със съображение 13) съхраняват в колекциите си голям брой произведения и други защитени обекти извън търговско обращение, които искат да дигитализират и направят част от цифровите си библиотеки. Те обаче не притежават правата върху тези произведения, а получаването на съгласието на голям брой различни правоносители може да бъде много трудно.

Съображение 37 пояснява, че голямото разнообразие на произведенията в колекциите на институциите за културно наследство обуславя необходимостта предвидените в Директивата лицензионен механизъм и изключение да могат да се прилагат за всички тях. Когато едно произведение е налично в някоя своя различна версия, не следва да се приема, че същото е извън търговско обращение. Търговската наличност на преработки, включително други езикови версии или аудиовизуални преработки на литературни произведения не се разглежда като пречка произведението да се счита за извън търговско обращение на даден език.

Понастоящем в българското законодателство използването на произведенията извън търговско обращение не е регулирано по специфичен начин. Директивата създава възможност ИКН да получат от организациите за колективно управление на права (ОКУП) авторските права за нетърговски цели върху постоянно съхраняваните в техните колекции произведения извън търговско обращение. Това ще им позволи да цифровизират тези произведенията и да предложат достъп до тях.

Директивата задължава държавите членки да въведат изключение от авторското право за използването на произведенията извън търговско обращение, за които няма практика по колективно управление или съществуващите ОКУП не са достатъчно представителни.

Целта на тези правила е да улеснят проектите за масово цифровизиране на произведенията извън търговско обращение. Така ИКН в Европа ще имат възможност да дигитализират повече културно съдържание за бъдещите поколения, които ще имат достъп до книги, филми и музика, които вече са извън търговско обращение.

Чл. 8 задължава държавите членки да гарантират, че ОКУП могат да отстъпват на ИКН за нетърговски цели неизключителните права за дигитализацията на произведенията, които са част от постоянните им колекции, без значение дали правноносителите са оправомощили за това съответната организация. Условието за това са ОКУП да е достатъчно представителна за правноносителите върху съответния вид произведения и правата, които се отстъпват, както и да се гарантира равноправното третиране на правноносителите. Отстъпването на правата чрез този механизъм позволява на ИКН да използват произведенията във всяка държава членка.

Съображение 40 пояснява, че ИКН и ОКУП имат свобода на договарянето при определянето на териториалния обхват на лицензиите, с които се отстъпват правата, размера на плащането и позволените начини на използване. Начините на използване, за които се отстъпват правата, не трябва да имат за цел печалба. Предвид разходите необходими за дигитализирането на произведенията извън търговско обращение в колекциите на ИКН последните имат възможност да покрият разходите за лицензиите, дигитализирането и разпространението на произведенията, обхванати от лицензията.

Чл. 8, параграф 2 предвижда въвеждането на задължително изключение от авторското право за предлагането на достъп до произведенията извън търговско обращение от ИКН на нетърговски сайтове, в случай че не съществува ОКУП, която да отговаря на изискванията за разширено колективно лицензиране. Счита се, че използванията по силата на изключението се извършват единствено на територията на държавата членка, в която е установена ИКН.

Директивата дава редица гаранции за интересите на правноносителите, сред които е възможността носителят на правата да изключи произведението си от обхвата на лицензионния механизъм или изключението.

Съображение 33 предоставя гъвкавост на държавите членки при определянето на условията, при които дадена ОКУП се счита за представителна, както и за случаите, в които има повече от една представителна организация.

Въпроси:

1. При какви условия една ОКУП следва да се приема за достатъчно представителна за правоносителите върху съответния вид произведения?

Отговор: Действията на ОКУП след хармонизирането на ЗАПСП с Директива 2014/26/ЕС показват амбиции, те да работят не в поза на всички правоносиители, а само на своите членове. Опитите за придобиване на отстъпените права на изключителна основа са една тревожна тенденция, която сериозно би могла да разклати колективното управление. Една такава промяна, неминуемо би породила нужда от изменения в нормативната уредба, които биха допуснали появата на други ОКУП, функциониращи независимо, на конкурентен принцип. Тези промени ще отслабят частичното монополно положение, което безспорно е свързано с управлението на права на неизключителна основа, както и на разпределението на нечленове и ще доведат до появата на други самостоятелно функциониращи организации, с претенции за достатъчно голяма представителност. По този начин, на доставчика на услуга, договарящ се за съдържанието в платформата си, би се дала възможност да избере този ОКУП, договорът с когото би довел до по-малко оттегляния на права от неговите платформи и съответно - повече съдържание. Друг критерии може да бъде капацитетът на организацията да обработва и управлява големи обеми цифрово съдържание и прилежащата към него описателна (мета) информация.

2. Кой начин на лицензиране би бил по-подходящ, когато за съответния вид произведения има повече от една представителна ОКУП – споразумение между тези ОКУП относно реда на предоставяне на лицензите или съвместно лицензиране?

Отговор: Споразумение между тези ОКУП, а при невъзможност - съвместно лицензиране.

3. Необходимо ли е да посочим в ЗАПСП кой е натоварен да контролира спазването на лицензионния механизъм?

Отговор: Да, според нас това е функция на Министерство на културата.

4. Да се включат ли в закона специфични условия, на които трябва да отговарят даден/определен вид произведения, за да считаме, че същите са извън търговско обращение? За кои произведения е необходимо това и какви да бъдат тези изисквания?

Отговор: В ЗАПСП трябва да се даде дефиниция на понятието "Произведение извън търговско обращение". В чл.8, т.5 на Директивата е даден текст, определящ това понятие: "Счита се, че едно произведение е извън търговско обращение, когато добросъвестно може да се направи предположение, че произведението или обектът в своята цялост не е

предоставено на публично разположение чрез обичайните търговски канали, след като е било положено разумно усилие да бъде установено дали е предоставено на публично разположение". Важно е текстът да бъде формулиран така, че да е безспорно, че разпоредбата не се отнася за т.нар. осиротели произведения. В Съображение 37 от Директивата са посоченитакива критерии.

5. Кой трябва да определя дали произведенията са извън търговско обращение - ОКУП или ИКН? Обосновете се.

Отговор: Според нас липсата на търговско обращение на произведенията трябва да се валидира от ОКУП и КИН. КИН би трябвало да идентифицира съответните произведения, а ОКУП - да установи дали е налично използване.

6. Как следва да се разбират „разумните усилия“ при определянето дали едно произведение е извън търговско обращение?

В чл. 71г на ЗАПСП се съдържа подробно разписана процедура за идентификация, която би могла да бъде добра основа за дефиниране. Освен това, според нас, КИН би трябвало да направи проверка в своите бази и онлайн (поне в търсачката на Google и големите платформи за разпространение), а ОКУП в своите бази данни за използване на произведения, вкл. данните за използване, получени от техните договорни партньори.

Отговор: В чл. 71г на ЗАПСП се съдържа подробно разписана процедура за идентификация, която би могла да бъде добра основа за дефиниране. Освен това, според нас, КИН би трябвало да направи проверка в своите бази и онлайн (поне в търсачката на Google и големите платформи за разпространение), а ОКУП в своите бази данни за използване на произведения, вкл. данните за използване, получени от техните договорни партньори.

7. ИКН могат да понесат големи разходи за дигитализирането и разпространението на произведенията в техните колекции. Трябва ли да поясним в закона, че тези разходи трябва да бъдат взети предвид при определянето на възнаграждението по лицензионния механизъм?

Отговор: Да, ако използването не е свободно за ИКН.

Чл. 10 гарантира публичност на информацията за произведенията извън търговско обращение, които се използват по силата на механизма за разширено колективно лицензиране и изключението от авторското право. Данните за това ще са достъпни на единен публичен онлайн портал, създаден и управляван от Службата за интелектуална собственост на Европейския съюз. По този начин ще се предостави възможност на правоносителите да изключат произведенията си от обхвата на разширеното колективно лицензиране или изключението.

Въпроси:

1. Необходимо ли е да се въведат допълнителни публични мерки, които да повишат информираността на правоносителите за използването на техните произведения по

силата на лицензионния механизъм и изключението от авторското право? Какви да бъдат тези мерки?

Отговор: ИКН би трябвало да публикуват списък на тези произведения, както и линкове към тях, тъй-като няма гаранция, че обозначаването от ИКН ще съвпадне с обозначаването от правноносителя, ако се окаже, че все-пак има такъв. ОКУП, които ще могат да уреждат права за произведения извън търговско обращение да публикуват на страниците си информация за правноносителите за тези лицензи и за възможността да изключат произведенията си от тях.

Чл. 11 задължава държавите членки да проведат консултации с правноносителите, ОКУП и ИКН във всеки сектор за определянето на специфични изисквания, при които се счита, че едно произведение е извън търговско обращение.

Насърчава се диалогът между представителните организации на ползвателите и правноносителите във всеки един сектор, включително ОКУП и други организации на заинтересовани страни, за да се гарантира, че предвиденият в чл. 8 лицензионен механизъм функционира правилно и интересите на правноносителите са защитени.

Въпроси:

1. Кой е най-добрият начин за провеждане на диалог със заинтересованите страни във всеки един сектор?

Отговор: Добра комуникация между отделните сектори в изсуствата, МК, ОКУП, КИН и останалите заинтересовани страни, регулярни възможности за обсъждане, прозрачност и анализ на получените резултати.

Г. Дял III, глава 2 – Мерки за улесняване на колективното лицензиране

Чл. 12 дава възможност на държавите членки да въведат в законодателствата си механизъм за колективно лицензиране с разширено действие – той може да се основава както на разширено колективно лицензиране (параграф 1, буква а), така и на оправомощаване или презумпция за представителство (параграф 1, буква б). Механизмът за колективно лицензиране с разширени действие ще позволи на ОКУП да сключват споразумения, които ще се прилагат и по отношение на правата на правноносителите, които не са им възлагали управлението им. Съгласно алтернативната хипотеза ОКУП е оправомощена да представлява или се предполага, че представлява правноносителите, които не са я оправомощавали. За ОКУП се прилагат правилата на Директива 2014/26/ЕС.

Механизмът за колективно лицензиране с разширено действие следва да се прилага само в ясно определени области на използване, в които придобиването на съгласието на правноносителите на индивидуална основа е трудно и непрактично.

Съгласно съображение 48 държавите членки трябва да определят критериите за представителност на ОКУП.

Директивата предвижда редица гаранции за интересите на правноносителите – ОКУП следва да е достатъчно представителна, правноносителите следва да бъдат третирани еднакво и да имат възможност да оттеглят произведенията си, необходимо е да се вземат мерки за даване на публичност на използването по силата на този механизъм.

Въпроси:

1. Да се въведе ли в България механизъм за колективно управление с разширено действие? Как следва да се постигне това – чрез разширено колективно лицензиране, оправомощаване или презумпция за представителство? При кои начини на използване и за кои видове произведения считате, че това е подходящо?

Отговор: Наблюдавайки ситуацията в сектора през 2019 и 2020 година, считаме че е възможно навлизането на механизъм за колективно управление с разширено действие да създаде повече вреди, отколкото ползи. Това мнение се налага, тъй-като поведението на действащите ОКУП, след споменатите по-горе промени година, показва че е твърде вероятно тяхната представителност да намалее, а колективното управление на права (КУП) да се промени в посока, даваща възможност нови ОКУП да придобият значителна, особено по отношение на местни правноносителите, представителност в същото приложно поле. Еднозначен отговор на този въпрос може да се даде само след като се направи оценка на въздействието след имплементирането на Директива 2014/26/ЕС в ЗАПСП.

Считаме, че еднозначен отговор на този въпрос може да се даде само, след като се направи оценка на въздействието след имплементирането на Директива 2014/26/ЕС в ЗАПСП.

2. При какви критерии една ОКУП следва да се приема за достатъчно представителна, за да участва в механизма на колективно управление с разширено действие?

Отговор: Най-малко трябва да са изпълнени следните критерии:

- Равно третиране на правноносителите.
- Ефективност на управлението на права, която може да се измери чрез съпоставка на методите за управление на правата и изплащане на приходите от отделните начини на използване;
- Неналичие на възможности правноносителите, които са възложили на съответната ОКУП да управлява техните права, да търпят загуби от това свое решение. Възможност правноносителите да оттеглят произведенията от управление. - Оценка на капацитета за събиране, разпределение и изплащане на възнаграждения за използване към членове и нечленове на съответната ОКУП.

3. Необходими ли са допълнителни мерки за защита интересите на правноносителите? Какви предлагате да бъдат те?

Отговор: Отговор на този въпрос можем да дадем, след като бъде направена оценка на въздействието върху сектора след направените промени в ЗАПСП през 2018 година.

Консултация за транспонирането на Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета относно авторското право и сродните му права в Цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО
КОНСУЛТАЦИОНЕН ДОКУМЕНТ № 3

Дял III

Глава 3

Достъп до аудиовизуални произведения на платформи за видео по заявка

чл. 13

Глава 4

Произведения на изобразителното изкуство, които са обществено достояние

чл. 14

Дял IV

Мерки за добре функциониращ пазар за авторски права

Глава 1

Права върху издания

чл. 15-16

Глава 2

Определени начини на използване на закриляно съдържание от онлайн услуги

чл. 17

Съдържание:

А. Информация за консултацияния процес

Б. Обща информация за Директива (ЕС) 2019/790

В. Дял III

чл. 13-14

Г. Дял IV

чл. 15-17

А. Информация за консултацияния процес

Във връзка със задължението на държавите членки на Европейския съюз да транспонират в националните си законодателства Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета относно авторското право и сродните му права в Цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО (Директивата) до 7 юни 2021 година, Министерството на културата публикува поетапно серия от консултацияни документи. Консултацияният процес ще продължи до края на месец юли 2020 година и има за цел да идентифицира заинтересованите страни и да им даде възможност да изразят позицията си по въпросите, по които Директивата предоставя на държавите членки гъвкавост при имплементирането ѝ.

Изпращайте Вашите отговори на поставените в консултацияния документ въпроси на електронен адрес: dsm.directive@mc.government.bg в срок до 31.07.2020.

Моля при подаване на отговорите да укажете в какво качество предоставяте същите и дали сте пряко засегнати от обсъжданите разпоредби. В случай че желаете да повдигнете и други въпроси, свързани с разглежданите в конкретния документ проблеми, формулирайте същите в отделен документ.

Б. Обща информация за Директивата

Технологичните постижения промениха начина, по който произведенията се създават и използват. Появиха се нови бизнес модели и нови ползватели на обекти на авторското и сродните му права. Породи се правна несигурност за правоносителите, ползвателите и потребителите що се отнася до определени начини на използване, включително трансгранично използване на произведения и друго защитено съдържание в цифрова среда.

През септември 2016 г., като част от Стратегията за цифров единен пазар, Европейската комисия представи пакет законодателни предложения в сферата на авторското право. Едно от тези законодателни предложения беше **Директивата относно авторското право в цифровия единен пазар**.

Основната цел на Директивата е да създаде нови правила за авторско право, адаптирани към изискванията на технологичния напредък. Документът обръща особено внимание на цифровото и трансграничното използване на защитено съдържание, като създава задължителни изключения и ограничения от авторското право, отговарящи на изискванията на технологичния напредък. Предвидени са мерки за улесняване на лицензионните практики за разпространението на произведения извън търговско обращение и предлагането на достъп до аудио-визуални произведения на платформи за видео по заявка. Улеснено е и използването на произведения, които са обществено достояние. Не на последно място, Директивата създава ново сродно право на издателите на публикации в пресата и въвежда правила за използването на защитено съдържание от доставчиците на онлайн услуги, които съхраняват и предлагат достъп до качено от потребителите съдържание. Раздел IV, Глава 3 от документа гарантира справедливо възнаграждение за авторите и артистите-изпълнители.

В. Дял III

Глава 3

Достъп до аудиовизуални произведения на платформи за видео по заявка

➤ *Чл. 13 Механизъм за преговори*

Неголям брой аудиовизуални произведения са налични на платформите за видео по заявка. Поради тази причина чл. 13 от Директивата въвежда механизъм за преговори, който да улесни сключването на договори за предлагането на достъп до аудиовизуални произведения на платформи за видео по заявка. В случаите, в които желаещите да сключат такъв договор страни срещат затруднения, могат да се обърнат за съдействие към независим орган или един или повече медиатори. Механизмът има доброволен характер и не ограничава договорната свобода на преговарящите страни. Съображение 52 позволява на държавите членки да създадат нов орган, който да съдейства за постигането на споразумение, или да разчитат на вече съществуващ такъв, който отговаря на изискванията на Директивата. Съществува възможност да бъде определен повече от един компетентен орган или медиатор. Свобода е предоставена и по отношение начина, по който ще функционира механизмът, включително времетраенето и покриването на разноските.

Въпроси:

1. Съществува ли в България независим орган, който да бъде натоварен с функциите за участие в механизма за преговори? Ако е необходимо създаването на нов орган, какви да бъдат мястото и структурата му?

Отговор: Не можем да дадем еднозначен отговор на този въпрос, тъй-като от една страна, това могат да бъдат медиаторите, вписани в Министерство на културата. От друга, обаче, експертизата само в юридическата материя на тези конкретни казуси, не е достатъчна за да се изгради концепция за тяхното решаване. Може би, ако се разшири профилът на тези медиатори, Министерство на културата би било добра опция.

2. Отговарят ли правилата в Закона за медиацията и Правилника на Арбитражния съд при Българската търговско-промишлена палата на целите на механизма за преговори?

Отговор: Не считаме, че правилата в Закона за медиацията и Правилника на Арбитражния съд при БТПП отговарят на целите на чл.21от Директивата, защото при решение на Арбитражния съд при БТПП се засяга правото на страните да защитават правата чрез предявяване на съдебни искиове. Според нас, това е в противоречие със Съображение 79 и чл.13 от Директивата.

Глава 4

Произведения на изобразителното изкуство, които са обществено достояние

- Чл. 14 Произведения на изобразителното изкуство, които са обществено достояние

С изтичането на срока за закрила обектите на авторско право стават обществено достояние и се погасяват предвидените в закона права върху тях, с изключение на неимуществените правомощия по чл. 15, т. 4 и 5 ЗАПСП, които продължават безсрочно. В сферата на изобразителното изкуство разпространението на реалистични репродукции допринася за достъпа до култура и културно наследство. Закрилата на такива репродукции в дигитална среда противоречи на изтичането на времетраенето на авторското право върху произведенията. В правото на ЕС не съществуват хармонизирани правила за закрилата на репродукциите и това поражда правна несигурност. Затова чл. 14 от Директивата предвижда, че репродукциите на произведения на изобразителното изкуство, създадени след срока им на закрила, не са обект на авторското право и сродните му права, освен ако самите те не са оригинални като резултат от творческата дейност на създателя им.

Въпроси:

1. По какъв начин следва да се транспонира разпоредбата в българското законодателство?

Отговор: Считаме, че Директивата дава добра формулировка (чл.14), която може да се имплементира директно. Това би дало възможност и правна сигурност на потребителите да боравят и публикуват произведения, които са свободни за използване.

Г. Дял IV

Глава 1

Права върху публикации

- Чл. 15 Закрила на публикациите в пресата при използването им онлайн

Чл. 15 от Директивата задължава държавите членки да въведат право на възпроизвеждане и право на предлагане на достъп в полза на издателите на публикации в пресата за използването онлайн на техните публикации от доставчиците на услуги на информационното общество. Интернет потребителите ще продължат да използват публикациите за лични и нетърговски цели, включително да ги споделят онлайн, както досега.

Съображение 55 пояснява, че в понятието за „издател на публикации в пресата“ са включени доставчици на услуги, като издатели на новини или новинарски агенции, които издават „публикации в пресата“ по смисъла на Директивата. Закрилата се разпростира по отношение на издатели, които са се установили в държава членка на Европейския съюз и имат седалище, централно управление или основно място на дейност в Съюза.

Чл. 2, параграф 4 и съображение 56 от Директивата дават дефиниция за „публикация в пресата“. Публикация в пресата е „колекция, състояща се основно от литературни произведения с журналистически характер, но която може да съдържа и други произведения или обекти на закрита“. Изрично е посочено, че извън обхвата на закрилата остават научните журналы, както и интернет страници, като блогове, които не предоставят информация като част от дейност, която се извършва по инициатива или под редакционната отговорност и контрол на доставчик на услуги.

Закрилата се разпростира спрямо цели публикации и части от такива, но извън обхвата остават отделни думи или прекалено кратките откъси от публикации. Новите правила няма да се прилагат и за създаването на хипервръзки, както и за включените в публикацията факти от обективната действителност.

Времетраенето на предвидената в чл. 15 от Директивата закрита е 2 години, а същата е само за публикации след 6 юни 2019 година.

Директивата задължава държавите членки да гарантират, че авторите на включените в публикацията произведения ще получат справедлив дял от възнагражденията, които получават издателите от доставчиците на услуги на информационното общество за използването на техните публикации. В същото време съществуващите в държавите членки правила относно това кой притежава и упражнявана правата в рамките на трудови правоотношения следва да останат незасегнати.

Съгласно сега действащото българско законодателство лицата, които създават и издават периодични издания, са носители на авторското право върху тях. Досега публикациите в пресата бяха обект на авторско и в Германия, Испания и Франция.

Въпроси:

1. Как следва да се разбира понятието за „много кратки откъси“, които остават извън дадената с чл. 15 закрила?

Отговор: Считаме, че трябва конкретно да бъдат описани опишат случаите, в които определен обект може да бъде класифициран с това понятие. Според нас, трябва да се следват две правила: 1. Презентационните образци (previews/thumbnails) да могат бъдат третираны като такива. 2. Публикуването на съответните „много кратки откъси“ да не възпрепятства създателите им (правоносителите) да реализират приходи от използване на техните произведения.

Не можем да дадем еднозначен отговор дали биха могли да се формулират конкретни параметри за това понятие. Може би по-подходящо би било да се въведат минимум две правила, при които да се определя кое е "много кратък откъс":

1. Презентационните образци (previews/thumbnails) да могат бъдат третираны като такива.
2. Публикуването на съответните „много кратки откъси“ да не възпрепятства създателите им (правоносителите) да реализират приходи от използване на техните произведения.

➤ Чл. 16 Право на справедливо компенсационно възнаграждение

Директивата дава възможност на държавите членки да въведат разпоредба, която ще позволи на издателите на обекти на закрила, на които авторът е прехвърлил или отстъпил част от авторските правомощия, да имат право на дял от компенсационното възнаграждение за използването на произведението по силата на изключение или ограничение.

Разпоредбата остава незасегнати заварените и бъдещите споразумения в държавите членки за публичното даване в заем.

Директивата предоставя гъвкавост на държавите членки при определянето на начина и реда, по които издателите да обосноват претенцията си, и условията за разпределяне на компенсационните плащания между авторите и издателите.

Въпроси:

1. Необходимо ли е да транспонираме чл. 16 от Директивата в ЗАПСП? Обосновете се. Какви биха могли да бъдат условията за уважаването на претенцията и разпределянето на плащанията?

Отговор: Да, според нас, субектът, който предявява претенции трябва да докаже, че е приобретател на права върху оригиналното произведение.

Глава 2

Определени начини на използване на закриляно съдържание от онлайн услуги

➤ Чл. 17 Използване на закриляно съдържание от доставчици на онлайн услуги за споделяне на съдържание

Приемането на разпоредбата е обусловено от съществуващата в цифровия пазар „разлика в стойността“, изразяваща се в несъответствията на нарастващото използване на обекти на закриля възнаграждения, които получават правноносителите. Новите правила имат за цел да насърчат сключването на договори за използването от доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание обекти на закриля.

Чл. 2, параграф 6 и съображение 62 от Директивата дават дефиницията за доставчици на онлайн услуги за споделяне на съдържание (наричани по-долу „платформи“). Това са доставчици на услуги на информационното общество, чиято основна или една основните цели на които е да съхраняват и дават достъп на публиката до голям обем качени от техните потребители обекти на закриля, които те организират и популяризират с цел печалба. Изрично е упоменато кои доставчици на услуги остават извън обхвата на разпоредбата. Правилата са насочени към платформи, които имат важна роля на онлайн пазара на съдържание и се конкурират за аудитория с други доставчици на услуги.

Съображение 63 пояснява, че преценката за това дали дадена платформа използва голям обем обекти на закриля трябва да се извършва за всеки отделен случай и при съобразяването на много фактори, като размер на аудиторията и брой на файловете, качени от потребителите.

Директивата разяснява, че осигурявайки достъп на публиката до качените от техните потребители обекти на закриля, платформите използват същите посредством „съобщаване на публиката“ или „предлагане на достъп“ и следва да получат разрешение за това. В тези случаи те не могат да се ползват от условията за освобождаване от отговорност, предвидени в чл. 14, параграф 1 от Директивата за електронната търговия.

Разрешенията, които получават платформите, следва да обхващат и действията на техните потребители по смисъла на чл. 3 от Директива 2001/29/ЕО, когато последните не действат на търговска основа или не реализират значителни приходи.

Предвид обстоятелството, че съдържанието на платформата се качва от нейните потребители, Директивата предвижда специален режим на отговорност на платформите в случаите, в които не са получили разрешение. Платформите ще носят отговорност за използването без разрешението на правноносителите на качените от техните потребители обекти на закриля, освен ако не докажат наличието на 3 кумулативни условия:

1. Положили са най-добрите усилия за получаването на разрешение

+

2. Положили са най-добрите усилия в съответствие с изискванията за професионална грижа да гарантират, че качените от техните потребители обекти на закриля, за които правноносителите са предоставили необходимата и относима информация, няма да бъдат достъпни на платформата

+

3. Действали са незабавно след получаването на обосновано уведомление от правноносителите, за да блокират достъпа до закриляните обекти или да ги свалят от интернет страниците, като същевременно предотвратят бъдещи качвания съгласно т.2.

През есента на 2019 г. Европейската комисия стартира поредица от диалози със заинтересованите страни, за да се обсъдят най-добрите практики за сътрудничество между платформи и правноносителите. Резултатите от диалозите ще послужат като основа за издаването на Насоки за прилагането на чл. 17 и ще са с фокус върху предвиденото в параграф 4 сътрудничество .

Чл. 17, параграф 5 очертава критериите за преценка на спазването на предвидените в параграф 4 задължения. Следва да бъдат взети предвид видът, аудиторията и размерът на платформата, видът на качените на нея обекти на закрила, наличността на подходящи и ефективни средства, както и стойността на разхода за доставчика на услугата.

Предвидените в чл. 17, параграф 4 условия за освобождаване от отговорност се прилагат в ограничен обем за платформи, които са достъпни за публиката в ЕС от по-малко от 3 години и имат годишен оборот под 10 милиона евро. За да избегнат отговорност, е необходимо тези платформи: 1. да са положили най-добри усилия за получаването на разрешение от правноносителите; и 2. да са действали незабавно след получаването на обосновано уведомление от правноносителите, за да блокират достъпа до закриляните обекти или да ги свалят от интернет страниците.

В случай че средният месечен брой на отделните посетители на такава платформа надвиши 5 милиона, за да избегне отговорност, за нея възниква и задължение да предотврати бъдещите качвания на обектите на закрила, чието сваляне е било поискано и за които е получила относимата и необходима информация от правноносителите.

Прилагането на чл. 17 не следва да води до общо задължение за наблюдение на информацията.

Директивата предвижда задължение за държавите членки да въведат задължителни изключения в полза на потребителите на платформите, когато качват на тях създадено от потребители съдържание. Изключението следва да се отнася до:

1) цитиране, критика и обзор

и

2) карикатура, пародия или пастиш;

За да се намери балансът между свободата на изразяване, свободата на изкуствата, правото на собственост, включително интелектуалната собственост, е необходимо да се предоставят гаранции, че потребителите на платформите ще могат да се ползват от определени изключения и ограничения от авторското право. Директивата задължава държавите членки да въведат механизъм за оплаквания, който ще позволи на

потребителите на платформите да оспорят свалянето или блокирането на достъпа до каченото от тях съдържание. Исканията на правноносителите за свалянето или блокирането на достъпа до тяхното съдържание трябва да бъдат надлежно обосновани. Оплакванията на потребителите трябва да бъдат разглеждани без неоправдано забавяне и решението следва да подлежи на човешка преценка. Необходимо е държавите членки да създадат и извънсъдебен механизъм за разрешаване на споровете.

Въпроси:

1. Как разбирате „най-добрите усилия“ по смисъла на чл. 17 от Директивата?

Отговор: Директивата дава добра насока по този въпрос. В чл. 17. 1. По отношение на получаване на разрешение; 2. по отношение на това, че конкретните произведения, които са обосновано докладвани от правноносителите не са налични в платформата; 3. че са предотвратили възможността от бъдещи качвания натези произведения. Директивата отчита и допълнителни елементи, като видът на публиката, разметър на услугата, наличието на допълнителни ефективни средства и тяхната цена.

2. По какъв начин да се транспонират изключенията, предвидени в полза на потребителите на платформите?

Отговор: Според нас, параметрите, предвидени в чл.17.6 от Директивата са неприложими за българския пазар в обозримо бъдеще. Предлагаме този текст да не бъде транспониран. Изключенията, описани в чл.17. т.7. от директивата, биха могли да се добавят към разпоредбите на чл.24 от ЗАПСП, като се предвиди превенция срещу заобикаляне на закона чрез създаване на нови юридически лица.

3. Как следва да функционира механизмът за разглеждане на оплакванията на потребителите?

Отговор: Доставчиците на услуги трябва да разпогат с работеща система за комуникация с потребителите, която да даде възможност на последните да получат отговор без необосновано забавяне и въз основа на човешка преценка на казуса. Важно е да се предвидят мерки, в случай че доставчикът не изпълни тези изисквания.

Консултация за транспонирането на Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета относно авторското право и сродните му права в Цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО

КОНСУЛТАЦИОНЕН ДОКУМЕНТ № 4

Дял IV

Глава 3

Справедливи възнаграждения по договорите за използване с автори и артисти - изпълнители
чл. 18 - 23

Съдържание:

А. Информация за консултацияния процес

Б. Обща информация за Директива (ЕС) 2019/790

В. Дял IV

Глава 3

чл. 18-23

А. Информация за консултацияния процес

Във връзка със задължението на държавите членки на Европейския съюз да транспонират в националните си законодателства Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета относно авторското право и сродните му права в Цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО (Директивата) до 7 юни 2021 година, Министерството на културата публикува поетапно серия от консултацияни документи. Консултацияният процес ще продължи до края на месец юли 2020 година и има за цел да идентифицира заинтересованите страни и да им даде възможност да изразят позицията си по въпросите, по които Директивата предоставя на държавите членки гъвкавост при имплементирането ѝ.

Изпращайте Вашите отговори на поставените в консултацияния документ въпроси на електронен адрес: dsm.directive@mc.government.bg в срок до 31.07.2020г.

Моля при подаване на отговорите да укажете в какво качество предоставяте същите и дали сте пряко засегнати от обсъжданите разпоредби. В случай че желаете да повдигнете и други въпроси, свързани с разглежданите в конкретния документ проблеми, формулирайте същите в отделен документ.

Б. Обща информация за Директивата

Технологичните постижения промениха начина, по който произведенията се създават и използват. Появиха се нови бизнес модели и нови ползватели на обекти на авторското и сродните му права. Породи се правна несигурност за правноносителите, ползвателите и потребителите що се отнася до определени начини на използване, включително трансгранично използване на произведения и друго защитено съдържание в цифрова среда.

През септември 2016 г., като част от Стратегията за цифров единен пазар, Европейската комисия представи пакет законодателни предложения в сферата на авторското право. Едно

от тези законодателни предложения беше **Директивата относно авторското право в цифровия единен пазар**.

Основната цел на Директивата е да създаде нови правила за авторско право, адаптирани към изискванията на технологичния напредък. Документът обръща особено внимание на цифровото и трансграничното използване на защитено съдържание, като създава задължителни изключения и ограничения от авторското право, отговарящи на изискванията на технологичния напредък. Предвидени са мерки за улесняване на лицензионните практики за разпространението на произведения извън търговско обращение и предлагането на достъп до аудио-визуални произведения на платформи за видео по заявка. Улеснено е и използването на произведения, които са обществено достояние. Не на последно място, Директивата създава ново сродно право на издателите на публикации в пресата и въвежда правила за използването на защитено съдържание от доставчиците на онлайн услуги, които съхраняват и предлагат достъп до качено от потребителите съдържание. Дял IV, глава 3 от документа гарантира справедливо възнаграждение за авторите и артистите-изпълнители.

В. Дял IV

Глава 3

Справедливи възнаграждения по договорите за използване с автори и артисти-изпълнители

Директивата предвижда различни мерки, за да засили позицията на авторите и артистите-изпълнители при договаряне използването на техните обекти на закрила и да им гарантира, че получават справедливи възнаграждения по сключените договори. Това може да бъде постигнато, като авторите и изпълнителите получат по-голям достъп до информацията за използването на обектите си на закрила, както и със създаването на възможност да преговорят някои условия по договорите си поради нарастване броя на използванията.

➤ Чл. 18 Принцип на подходящо и пропорционално възнаграждение

Авторите и артистите-изпълнители се намират в по - неблагоприятна позиция от контрагентите си, когато отстъпват лицензии и прехвърлят права върху обектите си на закрила. Затова и разпоредбата на чл. 18 от Директивата очертава принципа на подходящо и пропорционално възнаграждение в случаите, в които те отстъпват изключителните си права. Съображение 73 пояснява, че възнаграждението на авторите и изпълнителите следва да е подходящо и пропорционално на действителната или потенциалната икономическа стойност на правата, които лицензират или прехвърлят. Следва да се вземат предвид и приносът на автора или артиста към цялото произведение или друг обект на закрила, както и всякакви други обстоятелства, като пазарни практики или действително използване на произведението. Пропорционалното възнаграждение може да бъде и под формата на еднократна сума. Директивата предоставя възможност на държавите членки да предвидят специални случаи, в които се прилага възнаграждение под формата на еднократна сума, като се съобразят особеностите на всеки сектор. Държавите имат свобода да използват

различни вече съществуващи или новосъздадени механизми при въвеждането на принципа, включително колективно договаряне.

Въпроси:

1. Необходимо ли е да се въведат в ЗАПСП допълнителни разпоредби, които да гарантират, че авторите и артистите-изпълнители получават подходящи и пропорционални възнаграждения по договорите за използване? Какъв механизъм следва да бъде използван за целта?

Отговор: Не бива да се омаловажава възможността за свободно договаряне. Важно е законът да позволява различни, справедливи модели на договаряне и заплащане, както се отчита конкретното участие на определен участник в създаването на съответната продукция. Самият термин "подходящо и пропорционално възнаграждение", приложен дословно според нас, би могъл да изкриви справедливото овъзмездяване на творческия труд. От друга страна, ЗАПСП трябва да гарантира, че авторите и артистите изпълнители получават дължимото за своя принос в създаване на произведенията. Според нас, решението е във въвеждане в закона на правила, задължаващи от една страна правноносителите да предоставят достатъчно подробна информация за участниците в конкретно произведение, а от друга - ползвателите да предоставят конкретна подробна информация, със задължение за конфиденциалност, на правноносителите по отношение на използването на техните произведения и приходите от това използване.

2. В кои секторите считате за уместно да се въведе възнаграждение под формата на еднократна сума?

Отговор: Според нас, с оглед на динамиката на пазара, развитието на технологиите и начините на използване на произведенията, не е коректно в ЗАПСП да бъдат посочени конкретни сектори, в които да се въведе възнаграждение под формата на еднократна сума. Това е модел, който има сериозно приложение в редица сектори сред които музикалния, сценичните изкуства, медийния, софтуерния и др. Считаме, че такова възнаграждение е допустимо за всички сектори.

➤ Чл. 19 Задължение за прозрачност

Чл. 19 от Директивата задължава страните, на които авторите и изпълнителите са лицензирали или прехвърлили правата си, да им предоставят поне веднъж годишно актуална, релевантна и разбираема информация за използването на техните обекти на закрила, включително за начините на използване, спечелените приходи и дължимите възнаграждения. Това ще позволи на авторите и изпълнителите да получат по-пълна информация за използването на техните произведения и изпълнения, която ще им помогне да преценят по-точно икономическата им стойност.

Задължението за прозрачност се прилага и по отношение на лицата, на които първоначалният контрагент е отстъпил правата си, в случай че последният не разполага с цялата необходима информация и авторът или изпълнителят е направил искане за това. В тези хипотези контрагентът по първоначалния договор предоставя информация за идентичността на следващите лицензополучатели. Държавите членки могат да предвидят, че всяко искане за информация към следващите лицензополучатели се отправя пряко към тях или чрез първоначалния контрагент.

Държавите имат свобода да решат дали да ограничат задължението за прозрачност до определен вид информация, която е разумно да се очаква, когато административната пречка за изпълнение на задължението се окаже непропорционална на фона на генерираните от използването приходи.

Директивата дава възможност задължението за прозрачност да не се прилага в случаите, в които приносът на автора или изпълнителя е незначителен с оглед на цялото произведение или изпълнение, освен ако не докаже, че информацията му е необходима, за да упражни правото си да приспособи договора по чл. 20.

Държавите могат да предвидят, че при договори, които се основават на колективно договаряне, правилата за прозрачност на съответното колективно споразумение се прилагат, ако отговарят на изискванията на Директивата.

Предвиденото в чл. 19 задължение за прозрачност не се прилага по отношение на споразуменията, сключени от организации за колективно управление на права (ОКУП) и независими дружества за управление на права (НУД), когато действа чл. 18 от Директива 2014/26/ЕС.

Въпроси:

1. Колко често следва да се предоставя информация за използването на обектите на закрила?

Отговор:

Считаме, че не би следвало да е по-рядко от веднъж годишно.

2. В кои сектори е уместно да се въведат специални изисквания за прозрачност и какви да бъдат те?

Отговор: Във всички сектори.

3. Как следва да се иска информация за използването при последващо лицензиране на произведението или изпълнението?

Отговор: Когато правоносителите не могат да получат исканата информация от директно лицензионен партньор, те би следвало да могат да я поискат от първоначалния

лицензодател. Това би предотвратило злоупотреби и би внесло прозрачност. Получената информация по отношение на резлизирани приходи и получено възнаграждение, обаче, би следвало да бъде определена като конфиденциална.

4. В кои случаи административната пречка за изпълнението на задължението по чл. 19 би била непропорционална на генерираните приходи? Да се ограничи ли и в каква степен задължението за прозрачност в тези случаи?

Отговор: При наличните към 2021г. технологии, не считаме, че задължението за прозрачност трябва да бъде ограничено.

5. По какви критерии да се определя дали приносът на артиста или изпълнителя е незначителен? Да се ограничи ли и в каква степен задължението за прозрачност в тези случаи?

Отговор: Ако все-пак се въведат ограничения, приносът на артиста трябва да се разглежда за всеки отделен случай. Задължението за прозрачност, ако има такова, трябва да се прилага справедливо, като се търси балансът между положените усилия и материалния интерес.

➤ *Чл. 20 Механизъм за приспособяване на договорите*

Разпоредбата на чл. 20 от Директивата се разглежда във връзка с чл. 19.

Някои договори за използване са с голяма продължителност, а същевременно авторите и изпълнителите нямат възможност да предоговорят условията по тях, в случай че икономическата стойност на отстъпените права се окаже по-висока от първоначално изчислената. Чл. 20 предвижда механизъм за приспособяване на договорите в случаите, в които първоначално договореното възнаграждение се окаже несъразмерно на успеха на произведението или изпълнението и приходите от използването му. При преценка дали възнаграждението е несъразмерно трябва да се вземат предвид всички приходи във връзка с конкретния случай, включително тези за продажбата на рекламни стоки. От значение са и конкретните обстоятелства, като принос на автора или изпълнителя и особеностите в различните сектори, както и дали договорът се основава на колективно споразумение. Авторите и артистите изпълнители следва да имат възможност в тези хипотези да поискат допълнително подходящо и справедливо възнаграждение от страната, с която са сключили договора, или от правопреемника ѝ. Те могат да направят това както лично, така и чрез техен представител, който следва да запази в тайна самоличността им, колкото се може по-

дълго. Когато страните не се споразумеят да приспособят договора към нововъзникналите обстоятелства, авторът или изпълнителят има право да заведе иск пред съд или друг компетентен орган.

Съгласно съображение 78 механизмът не се прилага по отношение на договори, сключени от ОКУП или НУД.

Чл. 38, ал. 2 ЗАПСП създава в полза на авторите право да искат увеличение на определеното като еднократна сума възнаграждение, когато то се окаже явно несъразмерно на получените от използването му приходи.

Въпроси:

1. Какви изменения да се направят в чл. 38, ал. 2 ЗАПСП, за да съответства на чл. 20 от Директивата?

Отговор: Понятието "възнаграждението, определено като еднократна сума" в чл.38,ал.2 от ЗАПСП, би могъл да се замени с "първоначално договореното възнаграждение".

2. В кои случаи следва да се счита, че договореното възнаграждение е несъразмерно?

Отговор: Разпоредбата на чл. 38,ал.2 от ЗАПСП е предвидено, че "Когато възнаграждението, определено като еднократна сума, се окаже явно несъразмерно на приходите, получени от използването на произведението, авторът може да иска увеличение на възнаграждението. Ако не се постигне съгласие между страните, спорът се решава от съда по справедливост." Според нас, това е в синхрон с предвиденото в чл.20 на Директивата.

- Чл. 21 Процедура за алтернативно решаване на спорове

Чл. 21 от Директивата предвижда механизъм за алтернативно решаване на спорове, произтичащи от задължението за прозрачност и приспособяването на договорите. Причината за въвеждането на този механизъм е, че в много случаи авторите и изпълнителите не са склонни да търсят правата си пред съда. За целите на тази разпоредба държавите членки могат да разчитат на вече съществуващ орган или да създадат нов такъв. Страните имат гъвкавост при определянето на това как ще бъдат покрити разноските. Процедурата няма да засегне възможността засегнатите страни да защитят права си пред съда.

Въпроси:

3. 1. Съществува ли в България орган, който да бъде натоварен с разглеждането на споровете по чл. 19 и чл. 20 от Директивата? Ако е необходимо създаването на нов орган, какви да бъдат мястото и структурата му?

Отговор: Според нас, имплементирането на тези членове може да стъпи на процедурите по медиация, предвидени в сега действащия ЗАПСП.

4. Отговарят ли правилата в Закона за медиацията и Правилника на Арбитражния съд при Българската търговско-промишлена палата на целите на чл. 21?

Отговор: Не считаме, че правилата в Закона за медиацията и Правилника на Арбитражния съд при БТПП отговарят на целите на чл.21от Директивата, защото при решение на Арбитражния съд при БТПП се засяга правото на страните да защитават правата чрез предявяване на съдебни иски, в противоречие със Съображение 79 от Директивата. Според нас, разпоредбите на Глава 11 от ЗАПСП са достатъчни за изпълнение целите на чл.21 от Директивата.

➤ Чл. 22 *Право на разваляне*

Включването на разпоредбата в Директивата е обусловено от обстоятелството, че в някои случаи лицензираните или прехвърлените от авторите и изпълнителите права върху техните произведения и изпълнения не се упражняват. Особен проблем възниква, когато са отстъпени изключителните права, защото авторите и изпълнителите не могат да сключат друг договор за същото произведение или изпълнение. Целта на чл. 22 е да даде възможност в хипотезата на отстъпване на изключителни права авторите и изпълнителите да развалят изцяло или частично сключения договор, след като е минал разумен период от време, в който използването не е започнало. Чл. 22, параграф 2 предоставя възможност на държавите да въведат специални разпоредби според особеностите на отделните сектори, различните видове произведения и изпълнения, както и в случаите, в които има повече от един автор или изпълнител, като се вземат предвид индивидуалният принос и законните интереси на всички автори и изпълнители. Страните имат гъвкавост да изключат от приложното поле на механизма обекти на закрила, правата върху които обичайно принадлежат на множество автори или изпълнители, както и да дадат право на избор за отмяна на изключителния характер на договора вместо развалянето му.

Правото на разваляне на договора съгласно чл. 22, параграф 1 може да се упражни, след като е изминал разумен период от сключването му, като авторът или изпълнителят трябва да уведоми за това контрагента и да му даде краен срок, след изтичането на който може да упражни правото си да развали договора или да отмени изключителния му характер.

Държавите членки могат да преценят, че договорна разпоредба, която дерогира механизма за разваляне на договори, ще се прилага само ако се основава на колективно споразумение.

Чл. 39 ЗАПСП въвежда в полза на автора право на разваляне на договор, с който е отстъпил изключителни права, ако използването не е започнало в двегодишен срок след сключването му и не е бил уговорен срок, в който е следвало да стане това.

Въпроси:

1. Да транспонираме ли изцяло или частично предвидените в чл. 22, параграф 2 от Директивата специални правила за разваляне на договорите?

Отговор: Правилата, предвидени в чл.22 параграф 2 би следвало да се имплементират, като се отчетат спецификите на отделните творчески сектори. За всички тях обаче, би могло да се предвиди, че правноносителите могат да поискат прекратяването на договора или правата да бъдат отстъпени на неизключителна основа.

Ако отговорът Ви е положителен:

А) Какви да бъдат специалните разпоредби за различните сектори и отделните видове произведения и изпълнения?

Отговор: Не можем да дадем мнение по този въпрос.

Б) Какви произведения и други обекти на закрила, които обичайно са резултат от приноса на няколко автори или изпълнители, е подходящо да бъдат изключени от обхвата на механизма за разваляне на договорите?

Отговор: Може би, би могъл да се ползва аргументът на чл.8,ал.2, изречение 1 от ЗАПСП - "За всяко използване на произведението и за преработването му е необходимо съгласието на всички съавтори".

В) За кои сектори и видове обекти на закрила е уместно да се предвиди, че правото на разваляне на договора може да се упражни само в определен времеви период?

Отговор: Не можем да дадем мнение по този въпрос.

Г) Да се включи ли възможността за отмяна изключителния характер на договора вместо развалянето му?

Отговор: Да.

2. Да се промени ли срокът по чл. 39, ал. 1 ЗАПСП?

Отговор: Не. Ако този срок не е изрично договорен, може да се приеме, че разпоредбата на чл.39, ал.1 е коректна.

3. Да се допусне ли отклонение от механизма за разваляне на договори при наличието на договорна клауза, която се основава на колективно споразумение?

Отговор: Да.

Чл. 23 Общи разпоредби

Съгласно чл. 23 от Директивата договорните клаузи, които противоречат на чл. 19, 20 и 21 са неприложими.

Разпоредбите на чл. 18 - 22 от Директивата не се прилагат за авторите на компютърни програми.